

Familie- og kulturkomiteen på Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Vår ref:
25/00365-1

Saksbehandler:
Hilde Silkoset

Dato:
6. mai 2025

Innspill til Dokument 8:228 S (2024-2025) Representantforslag om bedre regulering av sosiale medier og større ansvarliggjøring av SoMe-gigantene

Barneombudet har over flere år vært bekymret for de negative sidene ved digitale medier som barn og unge utsettes for, og har lenge arbeidet for at barn skal kunne ferdes trygt på nett.

Vi er positive til representantene sitt initiativ til å styrke brukeres påvirkning på hvordan deres opplevelse av sosiale medier blir, og hva de får opp i sin feed. Vi takker for muligheten til å komme med innspill til representantforslaget.

Våre innspill oppsummert:

- Staten må følge opp ansvaret sitt for å beskytte barns rettigheter i digitale medier
- Myndighetene må rydde opp i regelverket og innføre DSA
- Myndighetene og plattformene selv må ta mer ansvar
- Det er behov for tydelig håndheving av regelverket og tilstrekkelige hjemler
- Det må føres tilsyn med markedsføring rettet mot barn i digitale medier
- Kravet til- og tilsyn med tydelig merking av reklame, må skjerpes

Staten må følge opp ansvaret sitt for å beskytte barns rettigheter i digitale medier

Barns grunnleggende menneskerettigheter gjelder også i digitale medier. Dette handler om at barn skal ha tilgang til digitale medier, de skal beskyttes mot negative ting og de skal få medvirke i den politikken som utformes på området og i sitt eget digitale liv.

Staten er forpliktet etter barnekonvensjonen til å sørge for at digitale medieplattformer respekterer og beskytter barns rettigheter (retten til å søke, motta og formidle informasjon, beskyttelse mot skade). Denne forpliktelsen må staten følge opp og ta ansvar for.

FNs barnekomité er opptatt av at myndighetene bør sikre at i alle handlinger som gjelder beslutninger, reguleringer, utforming, styring og bruk av digitale medier, skal hensynet til barnets beste være et hovedhensyn, og peker på myndighetenes ansvar for å ivareta barns rettigheter når politikk skal utformes. Barnekomitéen oppfordrer videre myndighetene til å etablere tilsynsordninger for å følge med på at barn får oppfylt sine rettigheter når beslutninger fattes.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Innspill til forslag 1:

Myndighetene må rydde opp i regelverket og innføre DSA

Det er svært vanskelig å få oversikt over regelverket som omhandler barns digitale liv og hvem som håndhever det, da reglene er spredt på over ti lover og forskrifter. Regelverket er utdatert og fragmentert, og med uklar ansvarsfordeling. I kombinasjon med uendelige teknologiske muligheter i digitale medier og kommersielle interesser, gjør dette at barn og unge ikke har det forbrukervernet de har rett på. Vi har derfor lenge etterspurt en gjennomgang av regelverket slik at det tilpasses dagens virkelighet og gjør det mulig å sikre god håndheving.

Det er også på høy tid at myndighetene nå prioriterer å gjennomføre EU-forordningen om digitale tjenester (DSA) i norsk rett. Innføring av DSA-regelverket vil være en stor bidragsyter for at barn får oppfylt sine rettigheter til å ha en trygg digital hverdag, og det er på høy tid at barn i Norge får den samme beskyttelsen digitalt som barna i resten av Europa.

Myndighetene og plattformene selv må ta mer ansvar

Myndighetene og plattformene selv har ansvar for å sørge for at barnets beste er et grunnleggende hensyn ved utvikling av all teknologi som berører barn. Dette må få betydning for valg av løsninger, for eksempel omfanget av datainnsamling, utforming av algoritmer, beskyttelsesmekanismer, håndhevingsmekanismer og rapporteringsmuligheter. Plattformen som det er grunn til å forvente at barn vil gå inn på, bør ikke ha mekanismer som evighetsscrolling, autoplay og algorit mestyrt innhold.

Vi vil også understreke at beskyttelse av barn og unge mot skadelig innhold og skadelig design ikke bare er noe myndighetene bør prioritere høyt, det er en plikt myndighetene har etter barnekonvensjonen. Vi mener det bør utredes en lovregulering av plattformenes ansvar for å fjerne innhold som er ulovlig eller skadelig for barn med tilstrekkelige hjemler og reelle håndhevingsmekanismer, om de ikke oppfyller sine forpliktelser. Tilsynene som håndhever de ulike regelverkene, må få mandat og tilstrekkelige ressurser til å ilegge avskrekkende bøter ved brudd.

Behov for tydelig håndheving av regelverket og tilstrekkelige hjemler

Ungdommer vi har snakket med, etterlyser mer informasjon om regelverket og bedre håndheving ved blant annet offentlige bøter, slik at forbrukere og bransjen skal vite hva som ikke er lov og hvorfor det ble gitt en bot.¹

Håndheving av regelverket må følges opp strengere med overtredelsesgebyrer som har en avskrekkende effekt i bransjen, og ikke bare for den enkelte aktør overtredelsen retter seg mot. Det innebærer at tilsynene må gjennomføres med tilstrekkelige hjemler som sikrer håndheving ved overtramp.

¹ [«Ungdom om digitale medier» – Barneombudet](#)

Innspill til forslag 5, 6 og 11:

Det må føres tilsyn med markedsføring rettet mot barn i digitale medier

Barn og ungdom er spesielt utsatt for skadelig innhold knyttet til markedsføring på digitale plattformer fordi markedsføringen mot dem er så massiv, baserer seg på overvåking og er til dels skjult. Grensene mellom underholdning og reklame viskes lett ut. Ungdom vi har snakket med mener at algoritmer overhodet ikke skal promotere destruktivt innhold.² Det er alvorlig at barn og unge mottar reklame som kan være skadelig for dem. Reklametrykket er enormt og omfatter store deler av deres digitale hverdag. Barneombudet mener derfor at det må føres tilsyn med markedsføring rettet mot barn på digitale plattformer og etterlyser strengere rammer for bransjen og innholdsleverandørene.

Markedsføring som kan påvirke barn selv bilde negativt, må håndheves strengere og i større omfang enn i dag. Terskelen for at markedsføring regnes for å være rettet mot barn eller anses som egnet til å påvirke barn, bør være lav. Barn og unge skal ikke utsettes for kommersielle budskap som spiller på følelser og usikkerhet, eller har til hensikt å endre på kropp og utseende. Når barn utsettes for slik reklame utfordres deres rettigheter etter barnekonvensjonen til vern mot informasjon som er skadelig for dem.

Kravet til- og tilsyn med tydelig merking av reklame, må skjerpes

Barn og unge påvirkes lett av det de ser på sosiale medier. Vi er bekymret for at jo bedre influensene og andre aktører skjuler reklamen sin, desto mer påvirkning kan den få på barn og unge. Når man ikke bevisstgjøres at man blir eksponert for reklame, kan man være mer positivt innstilt og mer mottagelig for den, spesielt når reklamen presenteres i et underholdende format fra en man liker eller følger. Vi mener derfor det er nødvendig å skjerpe kravet til- og tilsyn med tydelig merking av reklame når influensere og andre aktører i sosiale medier deler kommersielt innhold på sine plattformer.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon:

Seniorrådgiver Hilde Silkoset; hilde.silkoset@barneombudet.no

Med vennlig hilsen

Ivar Stokkerei
fagsjef

Hilde Silkoset
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

² [«Ungdom om digitale medier» – Barneombudet](#)

Torggata 2-4,
0181 Oslo

post@barneombudet.no
+47 22 99 39 50

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

barneombudet.no
EHF/org.nr.: 971527765